

6. Hafta

Yaşlı refahı alanı ile ilgili kavramlar

- Sosyal refah kavramı, modernleşme sürecinin hızlı sanayileşme ve kentleşme olgusu ile ailenin fonksiyonlarının toplum tarafından üstlenilmesi sonucu bireylerin yaşam standartlarını korumayı ve yükseltmeyi amaçlayan hizmetlerin tümünü içermektedir.

- Kuramsal olarak 'sosyal refah modelleri' genelde toplumların 'iyileştirilmesini' amaçlamakla ve uygulanan sosyal politikalar itibariyle iki ana başlık altında toplanabilmektedir.

Bunlar;

- 1)'artık' (toplumsal arta kalan ve iyileştirilmesi gereken ünite anlamında) (residual),
- 2)'kurumsal' (institutional) refah modelidir.

- İlkinde amaç toplum içinde yaşam düzeyi ve genel sosyal ilişkiler açısından problematik bir durum gösteren bireyler, özellikle aileler üzerinde odaklaşarak ayrı ayrı yardım götürmektir. Çağdaş bir yaklaşım olan ikinci model, toplumun bir bütün olarak etkili bir şekilde örgütlenmiş sosyal refah ve sosyal hizmet programlarıyla iyileştirilmesini esas almaktadır. Bu çerçevede toplumların sosyal yönden iyileştirilmesini amaçlayan politikaların saptanması ve buna ilişkin 'standartların' tanımlanması fevkalade önem kazanmaktadır. Standartlar işlevsel (operasyonel) ve teknik olarak iki ana bölüme ayrılabilir.

- Birinci gruptaki standartlar sosyal refah programlarının kapsamı, gerekli insan gücünün ve hizmet verecek kurumların (örneğin, yaşlı dinlenme ve bakım evleri veya yetiştirme yurtları) sayısal ve niteliksel açıdan belirlenmesiyle ilgilidir. İkinci grubu oluşturan teknik standartlar ise verilmesi planlanan hizmet ve yardım programlarından kimlerin, ne ölçüde yararlanabileceklerinin saptanmasını amaçlar.
- Yaşlı nüfusun temel sorunları maddi, sağlık ve bakıma muhtaçlık sorunlarıdır. Hiçbir geliri olmayan yaşlılar, devletin ve ailesinin desteğine muhtaçtır. Maddi bağımlılık yaşlılıkta topluma katılım ve entegrasyon olanaklarının kısıtlanması anlamına geliyor. Yaşlıların yüzde 30-35'lik kesimi gelirsizdir. Bu rakam bölgeye göre değişmektedir. Sanayi ve ticari alanda geri kalmış bölgelerde daha da fazladır.

- Yaşlılık öncesi yaşam dönemlerinde *akut* hastalıklara yakalanma riski yüksek iken, yaşlılıkta *kronik* hastalıklara yakalanma riski artmaktadır. Ayrıca *multimorbidite* denilen, yani birçok kronik hastalığa birden sahip yaşlı sayısının arttığına dikkat edilmelidir. Yaşlı nüfusta en az 5 ve daha fazla kronik hastalık normal bir durum haline gelmiştir.

Kaynakça

- DUYAN V (2012). Sosyal Hizmet, Temelleri, Yaklaşımları, Müdahale Yöntemleri. Ankara: SHUDER
- TUFAN i (2014). Yaşlılar ve Yaşlananların Sorunları. Erişim Tarihi: 10.04.2017. Erişim: <http://www.aljazeera.com.tr/gorus/yaslilar-ve-yaslananlarin-sorunlari>